

VNG op de juiste koers

Bundel krachten voor meer impact

Presentatie stakeholderonderzoek – 23 april 2024

Agenda voor vandaag

1. Ledenonderzoek

Kern van de bevindingen

Kansen om reputatie en draagvlak te versterken

Aanbevelingen

2. Stakeholderonderzoek

Algemeen beeld

Kern van de bevindingen

Aanbevelingen

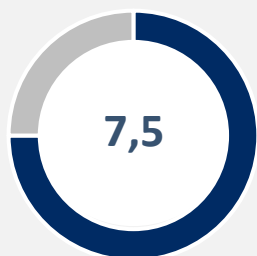
1. Ledenonderzoek



REPUTATIEDASHBOARD LEDEN 2024

KERNINDICATOREN

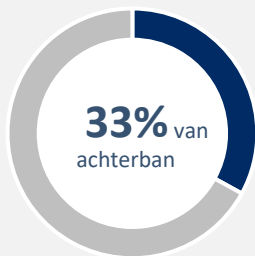
Reputatiescore



Vertrouwen belangen in goede handen



Betrokkenheid bij VNG

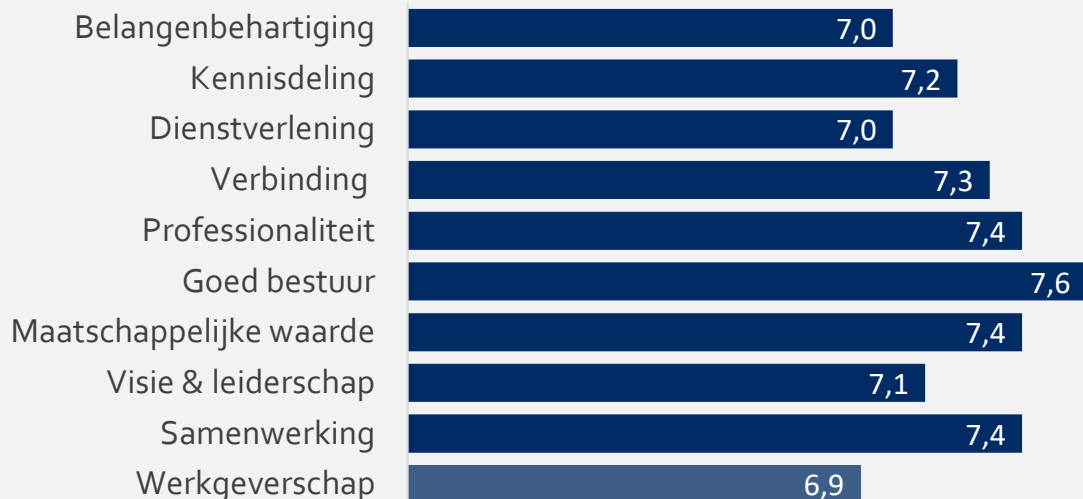


STAP NAAR VOREN

% van achterban dat vindt dat de VNG op de opgaven proactief een stap naar voren zet



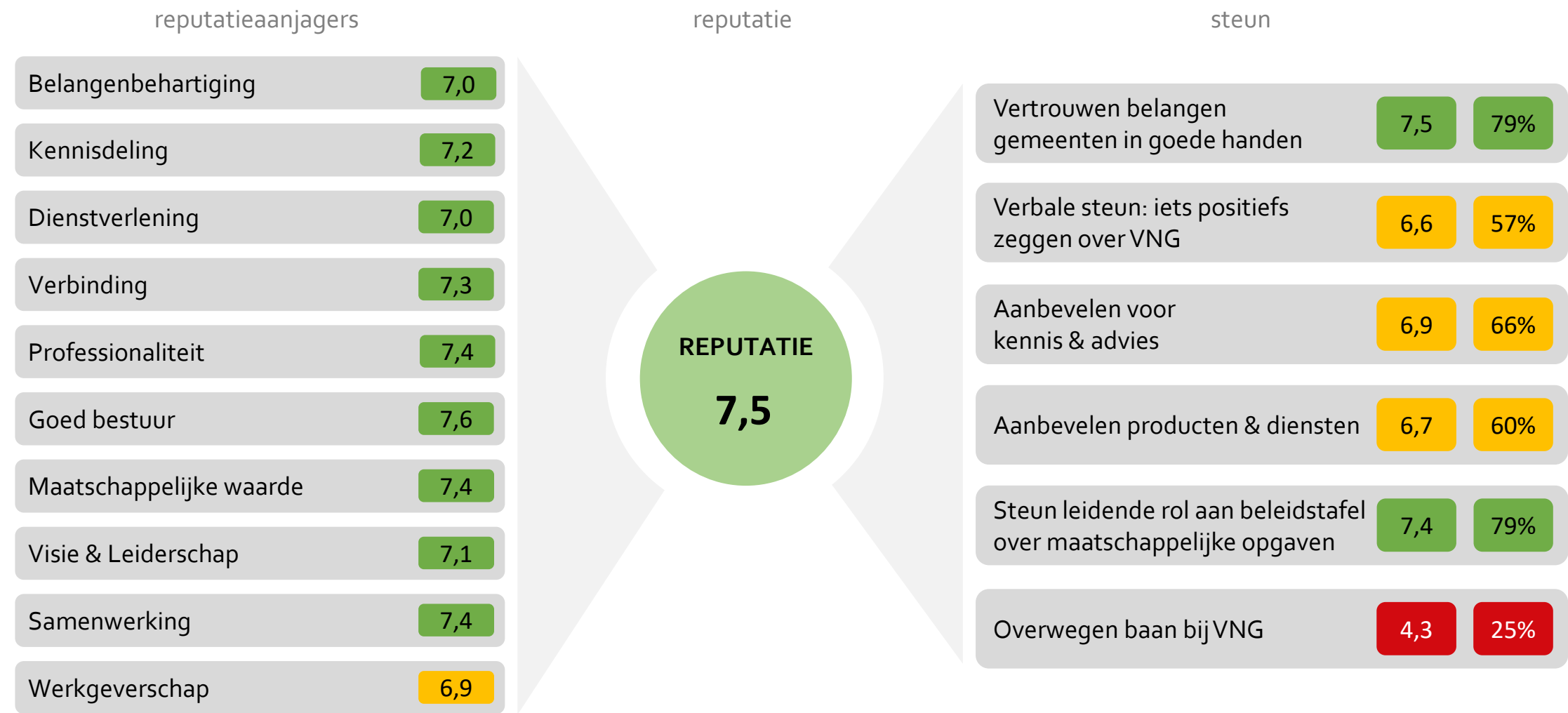
REPUTATIETHEMA'S



AANBEVELINGEN VAN LEDEN

- 1 Leden meer betrekken en luisteren naar hun behoeften.
- 2 Belangenbehartiging: meer proactief en steviger optreden richting het rijk.
- 3 Alle gemeenten betrekken, met speciale aandacht voor de kleinere gemeenten buiten de Randstad.
- 4 Doorgaan op dezelfde voet.
- 5 Dienstverlening uitbreiden: o.a. meer diensten voor raadsleden en ambtenaren en bieden van strategisch advies en juridische diensten.

Overzicht VNG's reputatie en steun

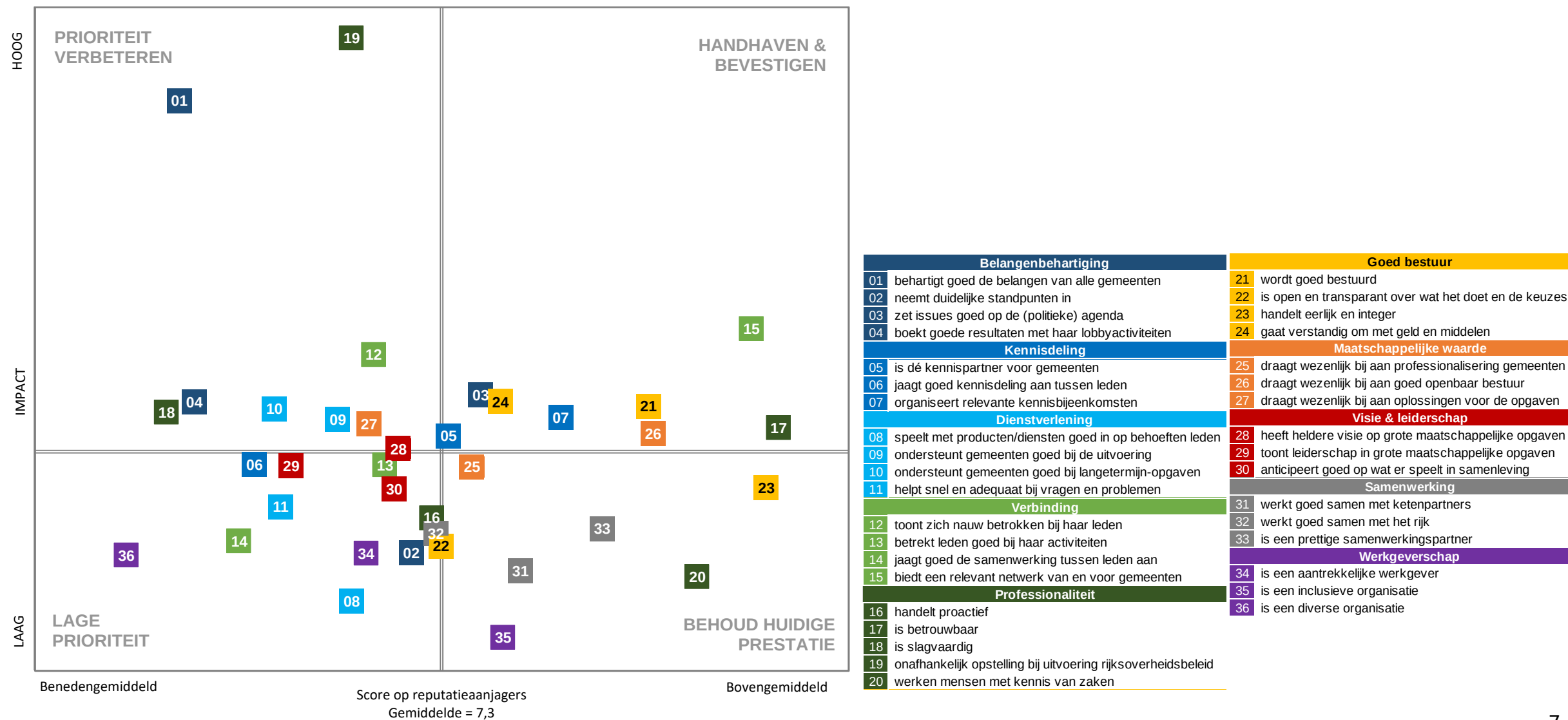


Hoe kan de VNG haar reputatie verder versterken?



Belangenbehartiging		Goed bestuur	
01	behartigt goed de belangen van alle gemeenten	21	wordt goed bestuurd
02	neemt duidelijke standpunten in	22	is open en transparant over wat het doet en de keuzes
03	zet issues goed op de (politieke) agenda	23	handelt eerlijk en integer
04	boekst goede resultaten met haar lobbyactiviteiten	24	gaat verstandig om met geld en middelen
Kennisdeling		Maatschappelijke waarde	
05	is de kennispartner voor gemeenten	25	draagt wezenlijk bij aan professionalisering gemeenten
06	jaagt goed kennisdeling aan tussen leden	26	draagt wezenlijk bij aan goed openbaar bestuur
07	organiseert relevante kennisbijeenkomsten	27	draagt wezenlijk bij aan oplossingen voor de opgaven
Dienstverlening		Visie & leiderschap	
08	speelt met producten/diensten goed in op behoeften leden	28	heeft heldere visie op grote maatschappelijke opgaven
09	ondersteunt gemeenten goed bij de uitvoering	29	toont leiderschap in grote maatschappelijke opgaven
10	ondersteunt gemeenten goed bij langetermijn-opgaven	30	anticipeert goed op wat er speelt in samenleving
11	helpt snel en adequaat bij vragen en problemen	Samenwerking	
Verbinding		31	werkt goed samen met ketenpartners
12	toont zich nauw betrokken bij haar leden	32	werkt goed samen met het rijk
13	betrekt leden goed bij haar activiteiten	33	is een prettige samenwerkingspartner
14	jaagt goed de samenwerking tussen leden aan	Werkgeverschap	
15	biedt een relevant netwerk van en voor gemeenten	34	is een aantrekkelijke werkgever
Professionaliteit		35	is een inclusieve organisatie
16	handelt proactief	36	is een diverse organisatie
17	is betrouwbaar		
18	is slagvaardig		
19	onafhankelijk opstelling bij uitvoering rijksoverheidsbeleid		
20	werken mensen met kennis van zaken		

Hoe kan de VNG het vertrouwen dat de belangen van gemeenten in goede handen zijn (license to operate) verder versterken?



Samenvattend: hoe kan de reputatie van en steun voor de VNG worden versterkt onder de achterban?

Handhaven & (communicatief) bevestigen (score $\geq 7,3$)

- + *Belangenbehartiging*: issues goed op de agenda zetten
- + *Kennisdeling*: organiseert relevante kennisbijeenkomsten en is dé kennispartner voor gemeenten
- + *Verbinding*: biedt relevant netwerk voor gemeenten
- + *Professionaliteit*: betrouwbaar, mensen met kennis van zaken
- + *Goed bestuur*: wordt goed bestuurd, handelt eerlijk en integer en gaat verstandig om met geld en middelen
- + *Maatschappelijke waarde*: draagt bij aan goed openbaar bestuur
- + *Samenwerking*: prettige samenwerkingspartner

Investeren en zichtbaar tonen (score $< 7,3$)

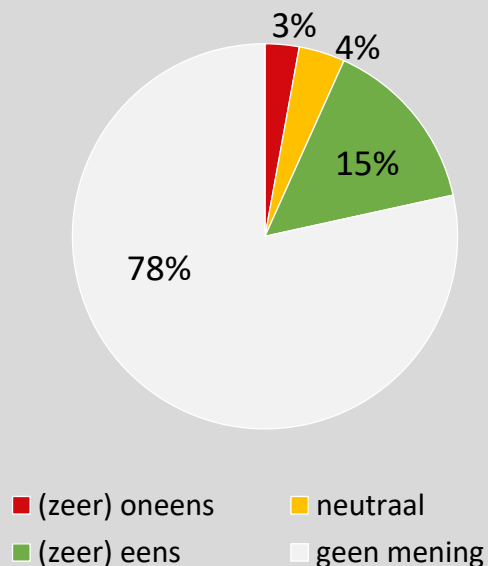
- *Belangenbehartiging*: belangen van alle gemeenten goed behartigen, zichtbaar resultaten boeken met lobby
- *Kennisdeling*: kennisdeling aanjagen tussen leden
- *Dienstverlening*: met producten/diensten inspelen op behoeften, snel en adequaat helpen bij vragen/problemen, gemeenten ondersteunen bij de uitvoering en opgaven
- *Verbinding*: nauw betrokken tonen bij leden en hen betrekken bij activiteiten
- *Professionaliteit*: proactief handelen, slagvaardig zijn en onafhankelijk opstellen bij uitvoering rijksoverheidsbeleid
- *Maatschappelijke waarde*: bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven
- *Visie & leiderschap*: visie en leiderschap tonen op de grote maatschappelijke opgaven



VNG als werkgever

Redenen waarom mensen de VNG wel of niet een aantrekkelijke werkgever vinden

VNG is een aantrekkelijke werkgever



Waarom vindt u VNG *geen* aantrekkelijke werkgever?

- 1 Te bureaucratisch / ambtelijk / star / politiek
- 2 Randstad / te ver weg
- 3 Te veraf van de praktijk / geen nuttige bijdrage aan maatschappij
- 4 Belangenbehartiging niet interessant werk
- 5 Te laag salaris

Waarom vindt u VNG een aantrekkelijke werkgever?

- 1 De plek om invloed uit te oefenen op beleid en maatschappelijke bijdrage te leveren
- 2 Interessante inhoudelijk opgaven en breed werkveld
- 3 Goede arbeidsvoorwaarden en doorgroeimogelijkheden
- 4 Beeld dat mensen daar met plezier werken
- 5 Dynamische werkomgeving
- 6 Betrouwbaar, professioneel, deskundige mensen

NB. alleen mensen die VNG positief dan wel negatief hebben beoordeeld als werkgever kregen de open vraag voorgelegd

"Ambtelijk, star, weinig flexibel, Haagse bubbel, geen feeling met het Nederland buiten de Randstad."

"Bureaucratisch. Mist innovatie en toekomstbestendigheid."

"Het is te log en te traag. Den Haag is een uithoek, voor fysieke bijeenkomsten geen handige plek. Enorm bureaucratisch, slagkracht mist."

"Allemaal wethouders en managers. De gewone mens te weinig zichtbaar."

"Prettige collega's, uitdagend werk, maatschappelijk."

"Een belangrijke en de invloedrijkste organisatie voor (lokale) overheid."

"Breed takenpakket, relevant werk, goede arbeidsvoorwaarden."

"Breed pakket aan onderwerpen, je kunt een wezenlijke bijdrage leveren."

"Is mooi werk om namens alle gemeenten, en dus inwoners, te trekken aan beter beleid. Gemeenten weten wat er speelt in de lokale samenleving."

"Veel kennis aanwezig en veel mogelijkheden om beleid te beïnvloeden."



Aanbevelingen (1)



Onderhoud de goede reputatie. Dat betekent doorgaan met het laden en voeden van de belangrijkste aanjagers van de huidige waardering en steun voor de VNG:

- De belangen van gemeenten zijn in goede handen bij de VNG
- VNG is de deskundige, betrouwbare, integere en professionele partner voor gemeenten
- VNG is de kennispartner voor gemeenten
- VNG biedt een relevant netwerk voor gemeenten
- VNG draagt bij aan goed openbaar bestuur



Wees steviger en meer proactief in belangenbehartiging richting het rijk, met oog voor de belangen van *alle* gemeenten.

Met het naderende 'ravijnjaar' en de grote opgaven waar gemeenten voor staan, wordt de belangenbehartigingsrol van de VNG meer dan ooit als belangrijk geacht. De achterban ziet ruimte voor de VNG om nog steviger op te komen voor hun belangen. Belangrijk hierbij is dat de VNG zichtbaar maakt welke resultaten ze boekt en toont dat ze oog heeft voor de belangen van *alle* gemeenten. Dit wordt nog niet breed binnen de achterban gezien en ervaren.



Vergroot de bekendheid met de (breedte van de) kennis, ondersteuning en diensten van de VNG. De achterban – en vooral ambtenaren, raadsleden en griffiers – heeft een beperkt beeld van wat de VNG allemaal in huis heeft. Leden hebben een grote behoefte aan kennis en ondersteuning op het vlak van bedrijfsvoering, bij de uitvoering van beleid en bij de aanpak van grote maatschappelijke opgaven. Breng dus voor het voetlicht, via (bestaande) kanalen en in gesprekken, welke ondersteuning de VNG biedt.

Aanbevelingen (2)



Investeer verder in de dienstverlening . Naast het vergroten van de bekendheid van het dienstenaanbod, kan de VNG ook nog winnen op de dienstverlening zelf. De dienstverlening kan toegankelijker, gemakkelijker en sneller. Leden willen de VNG direct kunnen bellen en snel antwoord en advies krijgen. Daarbij zien leden kansen om het aanbod te verbreden: van meer modelverordeningen en adviesdiensten tot cursussen en diensten gericht op de ondersteuning van *ambtenaren, raadsleden en griffiers*.



Zet in op meer standaardisatie in gemeenteland. Dit kan rekenen op breed draagvlak, met de notie dat er oog blijft voor de verschillen (lees: schaalgrootte) tussen gemeenten en dat er ruimte moet blijven voor 'couleur locale'. Standaardisatie vindt men vooral kansrijk voor apolitieke zaken en processen die te maken hebben met de bedrijfsvoering zoals ICT, financiën, HR-beleid, inkoop en databeveiliging. Ook met betrekking tot specifieke beleidsterreinen - zoals de omgevingswet, VTH en vooral op het vlak van armoedebeleid en Wmo - ziet de achterban ruimte voor meer standaardisatie. De gedachte hier is dat meer standaardisatie eraan bijdraagt dat mensen in Nederland gelijke zorg en ondersteuning krijgen en dat dit minder afhangt van de gemeente waarin men woont.



Pak de verbindende rol voor het versterken van kennisuitwisseling en (regionale) samenwerking tussen gemeenten

- Naast kennisdeling vanuit de VNG leeft er een grote behoefte onder leden om te leren van andere gemeenten. Het beeld is dat binnen gemeenteland nog te vaak het opnieuw het wiel wordt uitgevonden. Hier kan de VNG meer op inzetten.
- Daarbij zien leden ook een rol voor de VNG als knooppunt, door samenwerkingen tussen gemeenten te faciliteren en regionale netwerken te versterken. Denk hierbij aan het investeren in themagerichte samenwerkingen in de regio's. Dit kan ook bijdragen aan de zichtbaarheid van de VNG en het verkleinen van de afstand die gemeenten buiten de Randstad ervaren.

Aanbevelingen (3)



Vergroot de betrokkenheid en verklein de afstand tot leden door zichtbaar te zijn, naar hen te luisteren en hen actief te betrekken. Ga nog meer het land in en organiseer regionale (kennis)bijeenkomsten voor de dialoog met leden: van raadsleden en griffiers tot ambtenaren en gemeentesecretarissen. Dit is tevens een uitgelezen mogelijkheid om de kennis en dienstverlening van de VNG voor het voetlicht te brengen. Zorg daarnaast dat de commissies een goede afspiegeling vormen van de achterban, om het beeld te versterken dat de VNG álle gemeenten vertegenwoordigt.



Geef zichtbaar invulling aan hoe de VNG namens gemeenten de stap naar voren zet op de maatschappelijke opgaven. Deel je visie op de opgaven en de route om tot oplossingsgericht beleid te komen, kies positie (onafhankelijk van het rijk), roer je in het publieke debat en kom met concrete initiatieven, oplossingen en handreikingen. De achterban heeft behoefte aan richting en slagvaardigheid.



Vergroot de aantrekkelijkheid van de VNG als plek om te werken. Positioneer de VNG richting de achterban als

- dé plek om invloed uit te oefenen en maatschappelijke impact te maken
- een dynamische en uitdagende werkomgeving met interessante opgaven en een breed werkveld
- een werkgever met goede arbeidsvoorwaarden en doorgroeimogelijkheden
- een organisatie waar je met plezier samenwerkt met deskundige en professionele mensen.

2. Stakeholderonderzoek



DOEL

Actueel inzicht in de beelden en verwachtingen van stakeholders en welke kansen zij zien voor de VNG.



AANPAK

Interviews met 25 stakeholders in de domeinen:

- rijk
- lokaal bestuur
- samenwerkingspartners



PERIODE

februari – maart 2024

WAT STAKEHOLDERS VINDEN



7,1

Algemene waardering

+	Belangenbehartiging
+/-	Samenwerking
+/-	Professionaliteit
+	Goed bestuur
+	Visie / Stap naar voren

De strategie 2030

'Stap naar voren'

kan rekenen op brede steun en waardering, mits stakeholders voldoende worden betrokken bij de (realisatie van de) strategie.

WAT STAKEHOLDERS ADVISEREN

Belangenbehartiging: ga door op de ingezette koers om de belangenbehartiging aan te vliegen vanuit de opgaven en wees per dossier expliciet over de rol die de VNG inneemt ten opzichte van het rijk.

Samenwerking: omarm en benut de kracht van individuele gemeenten en hun gemeentelijke netwerken en investeer stevig in de relatie met het rijk.

Stap naar voren: betrek leden en andere stakeholders actiever bij de realisatie en ontwikkeling van de verenigingsstrategie, monitor de voortgang en houd een vinger aan de pols bij stakeholders.

WAT STAKEHOLDERS ZEGGEN

"De VNG is een fijne partner om mee samen te werken. Het is tegenwoordig een toegankelijke organisatie. Wat ik lastig vind: als er een afspraak gemaakt wordt met de VNG, betekent dit niet dat iedereen zich daar aan houdt."

"De VNG moet keuzes maken als er verschillende geluiden zijn binnen de achterban: op welke thema's gaan we lobbyen en welke onderwerpen laten we over aan andere partijen."

"De VNG is tegenwoordig minder van de problemen en meer van de oplossingen. Het toont aan dat ze meer redeneren vanuit maatschappelijke opgaven en wat ze daaraan kunnen bijdragen, in plaats van te denken vanuit eigenbelang."

Algemeen beeld: De VNG staat bekend als een professionele, invloedrijke organisatie met een complexe opdracht als stem van alle gemeenten

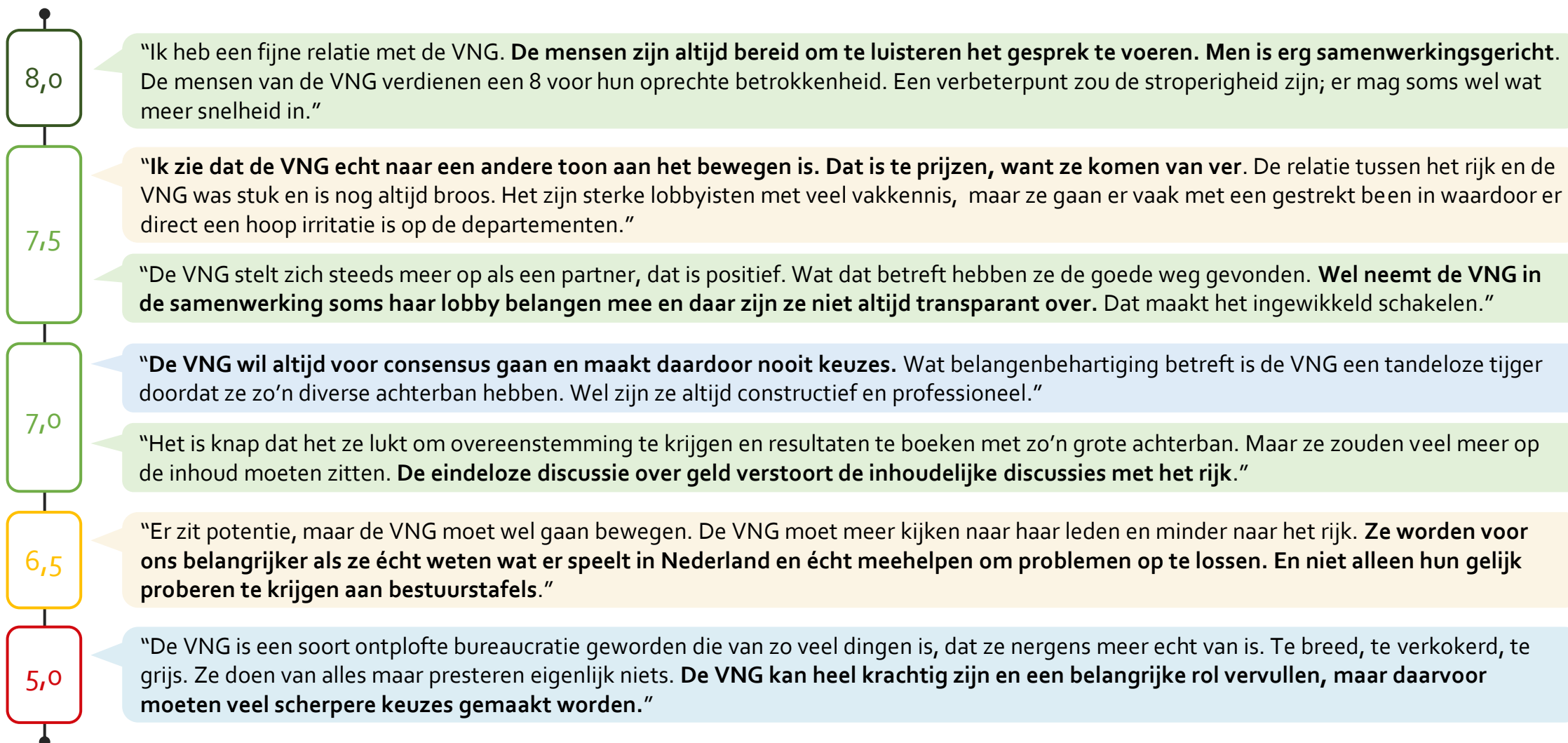
Gemiddeld rapportcijfer



- **De VNG wordt gezien als dé schakel tussen het rijk en gemeenten en als een invloedrijke partner voor medeoverheden en samenwerkingspartners.** Het bestaansrecht is onbetwist: stakeholders omschrijven de VNG als een onmisbare organisatie voor een sterke lokale overheid.
- **Het overall beeld van stakeholders wordt in grote mate bepaald door de kerntaak *belangenbehartiging*.**
- **Stakeholders kenschetsen de VNG als een professionele organisatie met betrokken en deskundige mensen.** Een meerderheid van de stakeholders omschrijft de VNG als een fijne en betrouwbare partner.
- **Men vindt de VNG een logge organisatie die soms onvoldoende vernieuwend en daadkrachtig is.** De VNG wordt omschreven als hiërarchisch en er gaat veel tijd verloren aan afstemming – zonder dat dit per definitie tot consensus leidt.
- **Stakeholders zien de VNG ook als een ‘ingewikkelde’ organisatie met een complexe functie als vertegenwoordiger van gemeenten én aanspreekpunt voor het rijk.** Stakeholders zien de VNG worstelen tussen de twee rollen en het beeld is dat de relatie tussen VNG en rijk zeer gespannen is. Waar sommige stakeholders noemen dat de VNG zich harder mag opstellen richting het rijk, vinden anderen juist dat het soms een tandje minder mag.
- **Het is een flinke uitdaging voor de VNG om ‘alle kikkers in de kruiwagen te houden’.** Enerzijds omdat de leden van de VNG uiteenlopende visies en belangen hebben, anderzijds omdat afspraken die met de VNG worden gemaakt, niet noodzakelijkerwijs door alle leden worden opgevolgd.



Enkele citaten ter illustratie



Kern van de bevindingen (1/4)

1

De VNG wordt alom herkend en erkend als een belangrijke en invloedrijke organisatie met een onmisbare functie voor een sterke lokale overheid. De VNG vervult een belangrijke brugfunctie tussen rijksoverheid en lokale overheden. De VNG is een essentiële en gewilde partner voor veel stakeholders. Stakeholders kennen de VNG met name als belangenbehartiger en zien dit als sterkst ontwikkelde taak van de vereniging. *Dienstverlening* en *kennisdeling* worden gezien als belangrijke taken van de VNG, maar staan meer op afstand van de meeste stakeholders in dit onderzoek.

2

Er is veel waardering voor de professionals van de VNG, maar ook veel ruimte voor verbetering van de organisatie. Mensen van de VNG zijn uitermate deskundig en betrokken, maar opereren binnen een logge organisatie die niet altijd beschikt over voldoende realisatiekracht. Er gaat veel tijd verloren aan afstemming: dit leidt niet altijd tot eenduidigheid in wat er op verschillende niveaus wordt gezegd of bepleit. Ook het feit dat individuele gemeenten zich niet altijd houden aan afspraken die aan de onderhandeltafel zijn gemaakt, draagt bij aan het beeld van een organisatie met onvoldoende realisatiekracht.

Kern van de bevindingen (2/4)

3

De beweging van van 'klassieke' lobby met een sterke focus op financiële middelen naar meer inhoudelijk gedreven belangenbehartiging wordt door veel stakeholders herkend en aangemoedigd. Stakeholders adviseren de VNG om deze ingezette lijn vast te houden. Een kwestie van volhouden: de bijnaam 'Vereniging Nooit Genoeg' is hardnekkig. Een deel van de stakeholders herkent de beweging (nog) niet en ziet de VNG nog altijd opereren als klassieke lobbyist.

4

De VNG staat bekend als een invloedrijke en stevige belangenbehartiger namens de gemeenten. Die stevigheid valt of staat met consensus binnen de achterban. Over de noodzaak en de effectiviteit van het stevige optreden verschillen de meningen. Meerdere stakeholders kennen ook een andere kant van de VNG: zodra de leden verdeeld zijn, verliest de VNG aan duidelijkheid en slagkracht, resulterend in langdurige afstemming en weinig concrete standpunten. Het devies luidt: neem ook bij verdeeldheid duidelijk stelling en wees daar open over. Daarnaast helpt het als de VNG betere terugkoppeling geeft over de resultaten die worden bereikt met belangenbehartiging.

Kern van de bevindingen (3/4)

5

De VNG mag in algemene zin meer inzetten op wederkerigheid in de samenwerking. Een meerderheid van de stakeholders geeft aan dat de samenwerking met de VNG de afgelopen jaren is geïntensiveerd en verbeterd, maar is er nog ruimte voor. Verbetering. Met name de (gespannen) relatie met het rijk vraagt om verbetering, juist met het oog op de grote opgaven die samen moeten worden opgepakt. Anderzijds moet de VNG bewuster én bekwamer omgaan met de gemeentelijke netwerken (G4, G4o, K8o etc.) én regionale samenwerkingsverbanden. Juist door de diversiteit te omarmen en samen te werken, kan de VNG nog meer impact maken.

Kern van de bevindingen (4/4)

6

De verenigingsstrategie 'Stap naar voren' kan rekenen op brede steun en waardering. Wel laten bekendheid met en betrokkenheid bij de koers nog te wensen over. Stakeholders omarmen de visie om als één overheid op te trekken om vraagstukken op te lossen en de maatschappelijke opgaven centraal te stellen (i.p.v. financiën). Ook staan stakeholders achter de gekozen omkeringsthema's (aanvullend worden *Wonen* en *Asiel en Migratie* genoemd). Verbeterpunt is het vergroten van de bekendheid onder stakeholders en leden. En het actief betrekken van gemeenten en samenwerkingspartners bij de strategie. Stakeholders vragen zich af of de VNG voldoende is ingericht om de strategie te realiseren. Gemeenten die hun rol niet pakken zouden daarop aangesproken moeten worden.

7

De grootste kansen voor de VNG om haar maatschappelijke meerwaarde te vergroten, liggen in het versterken van haar verbindende rol tussen burgers, gemeenten en de (rijks)overheid. De VNG en gemeenten kunnen van grotere waarde zijn door zichtbaar bij te dragen aan herstel van vertrouwen in de overheid als eerste loket voor burgers. Daarnaast kan de impact worden vergroot door keuzes te maken en het takenpakket van gemeenten duidelijker af te bakenen. Ook kan de VNG aan kracht winnen door op het regionale toneel haar invloed aan te wenden (regionalisering) en meer gezamenlijk op te trekken met de gemeentelijke netwerken.

Aanbevelingen op het gebied van belangenbehartiging



1. **Knooppunt van oplossingen: ga door op de ingezette koers om de belangenbehartiging aan te vliegen en te positioneren vanuit de opgaven en minder vanuit financiële belangen.** Stakeholders steunen de ingeslagen weg, maar het vertrouwen in deze koerswijziging is nog fragiel. Het frame 'vereniging nooit genoeg' is hardnekkig en voor sommigen nog steeds het dominante beeld. Het vergt tijd en vasthoudendheid om de percepties van stakeholders duurzaam te veranderen, maar dit zal wel ten goede komen aan de waardering voor én effectiviteit van de VNG.
2. **Kies een duidelijke positie en wees per dossier expliciet over de rol die de VNG inneemt ten opzichte van het rijk:** zit de VNG aan tafel als (activistische) spreekbuis van gemeenten of als medeoverheid en partner voor rijksbeleid? Stakeholders zijn zich bewust van de dubbele pet van de VNG. Helderheid vooraf voorkomt teleurstelling achteraf, dus wees duidelijk aan de voorkant met welk doel de VNG aan tafel zit, ook richting de achterban.
3. **Bepaal wanneer consensus belangrijker is en wanneer snelheid. Wees niet bang om stelling te nemen wanneer de achterban verdeeld is, maar daar wees wel open over.** Ook wanneer er verschillende visies en belangen leven onder de leden, wordt van de VNG verwacht dat zij een duidelijk standpunt inneemt. De VNG mag wat stakeholders betreft keuzes maken die niet door alle 342 gemeenten onderstreept worden, mits deze verdeeldheid duidelijk wordt benoemd.
4. **Deel lobbyresultaten en geef terugkoppeling aan de betrokkenen.** De VNG heeft het imago van een sterke belangenbehartiger, maar wat er daadwerkelijk wordt bereikt en hoe dit ten goede komt aan de samenleving, is niet altijd bekend. Neem stakeholders dus mee in de (voor hen relevante) ontwikkelingen. Geef daarnaast *altijd* een terugkoppeling aan partners die aan de voorkant betrokken waren.

Aanbevelingen op het gebied van samenwerking



1. **Omarm en benut de kracht van het verschil tussen de gemeenten:** erken en betrek individuele gemeenten en hun gemeentelijke netwerken (G4, G40, K80, M50, P10, R8). Zie deze niet als bedreiging maar als bondgenoot en benut hun expertise en verbinding met burgers. De VNG kan zo haar waarde verder vergroten als verbinder van alle gemeenten. Versterk waar dat effectief is ook de rol van de VNG bij de ontwikkeling van regionalisering.
2. **Investeer in de relatie met het rijk:** probeer de als gespannen ervaren verhouding met het rijk verder te verbeteren, in het belang van een effectievere werkrelatie en om bij te dragen aan een goed functionerende overheid. Overweeg per dossier vanuit welk bovenliggend belang de VNG met het rijk om tafel zit en wees daar zo transparant mogelijk over.
3. **Zie samenwerkingspartners als essentiële stakeholders waarmee de VNG dagelijks samenwerkt om de samenleving beter te maken.** Meerdere samenwerkingspartners staan te trappelen om meer of structureler samen te werken met de VNG. Er liggen kansen voor meer kennisuitwisseling en de VNG kan leren van de realisatiekracht van partners. Winnen doe je niet solo maar samen: investeren in stakeholdermanagement zal de impact en slagkracht van de VNG vergroten.
4. **Maak afspraken en beloften waar en investeer in realisatiekracht.** Ten aanzien van de realisatie van de verenigingsstrategie en van bestuurlijke overeenkomsten, verwachten stakeholders dat de VNG en haar achterban afspraken nakomen. Dat vraagt volgens stakeholders om *alignment* binnen de interne organisatie (bestuurlijk en ambtelijk) maar ook om het aanspreken en aansporen van individuele gemeenten om zich daaraan te houden.

Aanbevelingen op het gebied van toekomstvisie en verenigingsstrategie



1. **Betrek de leden actiever en zichtbaar bij de realisatie en ontwikkeling van de verenigingsstrategie in de gemeentelijke praktijk.** Voer met gemeenten als primaire belanghebbenden de dialoog en investeer samen in *best practices*. Vertaal de ontwikkelthema's met gemeenten naar een uitvoeringsprogramma (gericht op het *hoe*) en maak 'Stap naar voren' de strategie van iedere gemeente. En spreek gemeenten aan die niet meebewegen.
2. **Investeer in stakeholders en betrek partners bij de realisatie, met bijzondere aandacht voor het rijk.** Ontwikkel een stakeholderprogramma per prioritair thema van de verenigingsstrategie. Geef hierbij bijzondere aandacht aan de samenwerking met het rijk, als bepalende stakeholder, en maak een gezamenlijke bestuurlijke agenda op deze thema's. Stem af wanneer de VNG de stap naar voren zet en wanneer het rijk het voortouw neemt.
3. **Vergroot de bekendheid van de verenigingsstrategie onder de leden en strategische partners.** Concretiseer daarvoor wat de strategie per thema behelst met een helder verhaal: welke opstelling vraagt de nieuwe koers van gemeenten en wat levert dat de burger op? Kortom: wat zijn de kernboodschappen per thema?
4. **Monitor de voortgang en hou een vinger aan de pols bij stakeholders.** 'Stap naar voren' is een ambitieuze strategie en maatschappelijke belofte waarbij het essentieel is om de beleving en verwachtingen van stakeholders in beeld te houden om bij te kunnen sturen.

reputatiegroep 

Reputatie en steun naar grootte gemeente

Reputatiescore	Totaal n=1214	Grootte gemeente		
		Klein n=306	Middel n=678	Groot n=230
Reputatiescore	7,5	7,5	7,6	7,3
<i>Reputatiethema's</i>				
Belangenbehartiging	7,0	7,0	7,1	6,9
Kennisdeling	7,2	7,3	7,3	6,9
Dienstverlening	7,0	6,9	7,0	6,8
Verbinding	7,3	7,2	7,3	7,2
Professionaliteit	7,4	7,4	7,4	7,2
Goed bestuur	7,6	7,6	7,7	7,4
Maatschappelijke waarde	7,4	7,4	7,5	7,2
Visie & leiderschap	7,1	7,1	7,1	6,8
Samenwerking	7,4	7,5	7,5	7,2
Werkgeverschap	6,9	6,9	7,0	6,5
<i>Steun</i>				
Vertrouwen belangen gemeenten in goede handen bij VNG	7,5	7,6	7,5	7,3
Verbale steun: iets positiefs zeggen over VNG	6,6	6,5	6,6	6,6
VNG aanbevelen voor kennis en advies	6,9	7,0	6,9	6,7
Producten, diensten en ondersteuning van VNG aanbevelen aan anderen	6,7	6,8	6,7	6,5
Steunen leidende rol aan beleidstafel over maatschappelijke opgaven	7,4	7,5	7,5	7,1
Baan overwegen	4,3	3,9	4,3	4,8

Reputatie(thema's): verschil $\geq 0,3$ is significant

Steun: verschil $\geq 0,4$ is significant

De VNG geniet een goede reputatie en steun.

De VNG heeft een goede reputatie onder de achterban. Ook op de reputatiethema's wordt de VNG positief beoordeeld, vooral op het vlak van goed bestuur, professionaliteit, maatschappelijke waarde en samenwerking.

Bovendien geniet de VNG draagvlak onder leden: er is breed vertrouwen dat de belangen van de gemeenten in goede handen zijn bij de VNG. Dit vormt het bestaansrecht van de VNG. Ook bestaat er brede steun dat de VNG namens de gemeenten aan de beleidstafel zit als het gaat over maatschappelijke opgaven.

Opvallend is dat een deel van de achterban de VNG niet zal aanbevelen voor kennis, advies, producten en/of diensten.

Op werkgeverschap wordt de VNG relatief laag beoordeeld. De intentie om een baan te overwegen bij de VNG ligt dan ook laag.

N.B. De achterban blijkt geen goed beeld te hebben van de VNG als werkgever. Hier ligt een communicatieve uitdaging. Zie volgende pagina.

De grote gemeenten zijn wat kritischer dan de kleine en middelgrote gemeenten. Zij beoordelen de VNG op de meeste thema's lager en vinden dat de VNG op diverse vlakken nog kan winnen. De steun voor de VNG verschilt nagenoeg niet tussen de gemeenten van verschillende groottes.



Grootte gemeente: reputatie in detail (1)

	Totaal	Klein n=306	Middel n=678	Groot n=230
<i>Belangenbehartiging</i>				
behartigt goed de belangen van alle gemeenten	6,7	6,4	6,7	6,7
neemt duidelijke standpunten in	7,2	7,4	7,3	6,9
zet issues goed op de (politieke) agenda	7,4	7,5	7,4	7,2
boekt goede resultaten met haar lobbyactiviteiten	6,7	6,8	6,7	6,7
<i>Kennisdeling</i>				
is dé kennispartner voor gemeenten	7,3	7,5	7,4	6,8
jaagt goed kennisdeling aan tussen leden	6,8	6,9	6,9	6,7
organiseert relevante kennisbijeenkomsten	7,6	7,6	7,7	7,4
<i>Dienstverlening</i>				
speelt met haar producten en diensten goed in op de behoeften van leden	7,1	7,0	7,1	7,0
ondersteunt gemeenten goed bij de uitvoering	7,0	7,0	7,1	6,9
ondersteunt gemeenten goed bij de langetermijn-opgaven	6,9	6,9	7,0	6,7
helpt snel en adequaat bij vragen en problemen	6,9	6,9	6,9	6,9
<i>Verbinding</i>				
toont zich nauw betrokken bij haar leden	7,1	7,0	7,2	7,0
betrekt leden goed bij haar activiteiten	7,2	7,2	7,3	6,8
jaagt goed de samenwerking tussen leden aan	6,8	6,8	6,8	6,7
biedt een relevant netwerk van en voor gemeenten	8,1	8,0	8,1	7,9

verschil $\geq 0,4$ is significant

Belangenbehartiging: de achterban vindt dat de VNG redelijk haar *belangenbehartigingsrol* vervult. Het beeld - vooral bij de kleinere gemeenten - is dat de VNG wel meer kan staan voor de belangen van *alle* gemeenten en meer succesvol kan zijn in het boeken van resultaten. De grotere gemeenten verwachten van de VNG meer duidelijke standpunten.

Kennisdeling: positief is dat de VNG door de kleine en middelgrote gemeenten wordt gezien als dé *kennispartner* voor gemeenten. Voor de grotere gemeenten is de VNG minder een kennispartner. De kennisbijeenkomsten worden als relevant beschouwd. Wel kan de VNG in de ogen van de achterban nog meer inzetten op kennisdeling tussen leden.

Dienstverlening: de dienstverlening van de VNG wordt redelijk goed beoordeeld. De achterban vindt dat de VNG hierop nog wel stappen kan zetten, met name als het gaat om ondersteuning bij de lange termijn-opgaven en snel en adequaat te helpen bij vragen of problemen.

Verbinding: de achterban vindt dat de VNG een uitermate relevant netwerk biedt en zich betrokken toont bij leden. De kleine en middelgrote gemeenten vinden ook dat de VNG haar leden goed betreft bij activiteiten. In de ogen van grote gemeenten kan de VNG hierop nog winnen. Wel verwacht men van de VNG dat het nog inzet op het bevorderen van samenwerking tussen leden.



Grootte gemeente: reputatie in detail (2)

	Totaal	Klein n=306	Middel n=678	Groot n=230
<i>Professionaliteit</i>				
handelt proactief	7,3	7,3	7,3	7,1
is betrouwbaar	8,1	8,2	8,2	8,0
is slagvaardig	6,6	6,6	6,7	6,4
stelt zich voldoende onafhankelijk op bij de uitvoering van rijks overheidsbeleid	7,1	7,1	7,1	6,8
werken mensen met kennis van zaken	7,9	8,0	7,9	7,8
<i>Goed bestuur</i>				
wordt goed bestuurd	7,8	7,9	7,8	7,8
is open en transparant over wat het doet en de keuzes die worden gemaakt	7,3	7,4	7,4	6,9
handelt eerlijk en integer	8,1	8,2	8,1	7,9
gaat verstandig om met geld en middelen	7,4	7,5	7,5	7,3
<i>Maatschappelijke waarde</i>				
draagt wezenlijk bij aan de professionalisering van gemeenten	7,4	7,3	7,5	7,1
draagt wezenlijk bij aan goed openbaar bestuur in Nederland	7,8	7,9	7,8	7,7
draagt wezenlijk bij aan oplossingen voor de maatschappelijke opgaven	7,1	7,1	7,2	6,9

verschil ≥ 0,4 is significant

Professionaliteit: de VNG staat bij haar leden te boek als een professionele organisatie. Men vindt de VNG betrouwbaar, deskundig en proactief. Alleen op slagvaardigheid kan de VNG nog winnen. Daarbij kan de VNG in de ogen van de grote gemeenten zich ook meer onafhankelijk opstellen bij de uitvoering van rijks overheidsbeleid.

Ook op *goed bestuur* wordt de VNG positief beoordeeld. Leden zien de VNG als een goed bestuurd en uitermate integere organisatie, die verstandig met geld en middelen omgaat en daarbij transparant is over wat het doet en de keuzes die het maakt. Alleen grote gemeenten verwachten van de VNG meer openheid.

De *maatschappelijke waarde* van de VNG wordt gezien. Men vindt dat de VNG wezenlijk bijdraagt aan 1) de professionalisering van gemeenten, 2) goed openbaar bestuur en 3) aan oplossingen voor de maatschappelijke opgaven.



Grootte gemeente: reputatie in detail (3)

	Totaal	Klein n=306	Middel n=678	Groot n=230
<i>Visie & leiderschap</i>				
heeft een heldere visie op de grote maatschappelijke opgaven	7,2	7,3	7,2	7,0
toont leiderschap in de grote maatschappelijke opgaven	6,9	7,1	7,0	6,6
anticipeert goed op wat er speelt in de samenleving	7,2	7,2	7,3	6,9
<i>Samenwerking</i>				
werkt goed samen met ketenpartners	7,5	7,6	7,5	7,3
werkt goed samen met het rijk	7,3	7,3	7,3	7,2
is een prettige samenwerkingspartner	7,7	7,7	7,8	7,5
<i>Werkgeverschap</i>				
is een aantrekkelijke werkgever	7,1	7,1	7,2	6,8
is een inclusieve organisatie waarin iedereen zich thuis voelt en gelijke kansen krijgt	7,5	7,5	7,6	7,1
is een diverse organisatie die een goede weerspiegeling vormt van de samenleving	6,5	6,7	6,6	6,2

verschil ≥ 0,4 is significant

Visie & leiderschap: de achterban vindt dat de VNG *visie* toont en goed anticipeert op wat er speelt in de samenleving. Op het gebied van *leiderschap* kan de VNG nog stappen zetten, vooral in de ogen van de grote gemeenten.

Samenwerking: leden zijn tevreden over de samenwerking. Men ervaart de VNG als een prettige samenwerkingspartner en het beeld is dat de VNG ook goed samenwerkt met het rijk en ketenpartners.

Werkgeverschap: een groot deel van de achterban (circa 80%) blijkt geen goed beeld heeft van de VNG als werkgever. De mensen die wel een beeld hebben, zien de VNG als een aantrekkelijke en inclusieve werkgever, maar niet als een zeer diverse organisatie. Het personeelsbestand van de VNG kan in hun ogen een betere afspiegeling vormen van de samenleving.



Reputatie en steun naar functie:

Onder burgemeesters geniet VNG de beste reputatie en meeste steun

	Functie						
	Totaal	Burgemeester	Wethouder	Gemeente- secretaris	Ambtenaar	Griffier	Raadslid
	n=1214	n=72	n=204	n=86	n=189	n=113	n=549
Reputatiescore	7,5	8,2	7,7	7,6	7,4	7,3	7,4
<i>Reputatiethema's</i>							
Belangenbehartiging	7,0	7,4	6,9	6,9	7,0	6,9	7,0
Kennisdeling	7,2	7,6	7,2	7,3	7,4	6,9	7,2
Dienstverlening	7,0	7,7	7,0	6,6	7,0	6,7	7,0
Verbinding	7,3	7,9	7,3	7,4	7,4	7,1	7,1
Professionaliteit	7,4	7,9	7,4	7,1	7,4	7,2	7,4
Goed bestuur	7,6	8,1	7,7	7,9	7,6	7,4	7,6
Maatschappelijke waarde	7,4	8,0	7,4	7,1	7,5	7,4	7,4
Visie & leiderschap	7,1	7,6	7,0	6,8	7,0	6,9	7,1
Samenwerking	7,4	7,9	7,5	7,2	7,6	7,2	7,4
Werkgeverschap	6,9	7,4	6,8	6,3	7,1	6,7	6,8
<i>Steun</i>							
Vertrouwen belangen gemeenten in goede handen bij VNG	7,5	8,1	7,5	7,4	7,3	7,5	7,5
Verbale steun: iets positiefs zeggen over VNG	6,6	7,9	7,0	7,0	6,8	6,2	6,2
VNG aanbevelen voor kennis en advies	6,9	8,0	7,3	7,3	7,2	6,6	6,5
Producten, diensten en ondersteuning van VNG aanbevelen aan anderen	6,7	7,6	6,9	7,1	7,1	6,6	6,3
Steunen leidende rol aan beleidstafel over maatschappelijke opgaven	7,4	8,1	7,6	7,5	7,4	7,2	7,3
Baan overwegen	4,3	4,5	5,0	3,6	5,0	4,1	4,0

Of een verschil significant is, hangt af van de steekproefgroottes. Over het algemeen zijn scores significant verschillend bij:

- Reputatie(thema's): verschil $\geq 0,4$ is significant
- Steun: verschil $\geq 0,5$ is significant



Gebruik producten en diensten

leden gebruiken vooral de diverse publicaties en modelverordeningen van VNG



- "Zelf niet, maar bijv de modelverordeningen draait heel NL op natuurlijk."
- "Webinars, bijeenkomsten, forum, vragenlijsten, vraagmogelijkheid via de site, zoeken van informatie op site."
- "Handleidingen, webinars, informatie op de website, contact met medewerkers van de VNG."
- "Beantwoording juridische vragen, VNG Forum, modelverordeningen etc."
- "Met omgevingswet kun je niet om de VNG heen."
- Overig:** alles, diverse, ketenbureau, College Arbeidszaken, GGU, afstemming koepels (P10, M50, LORN, R8)



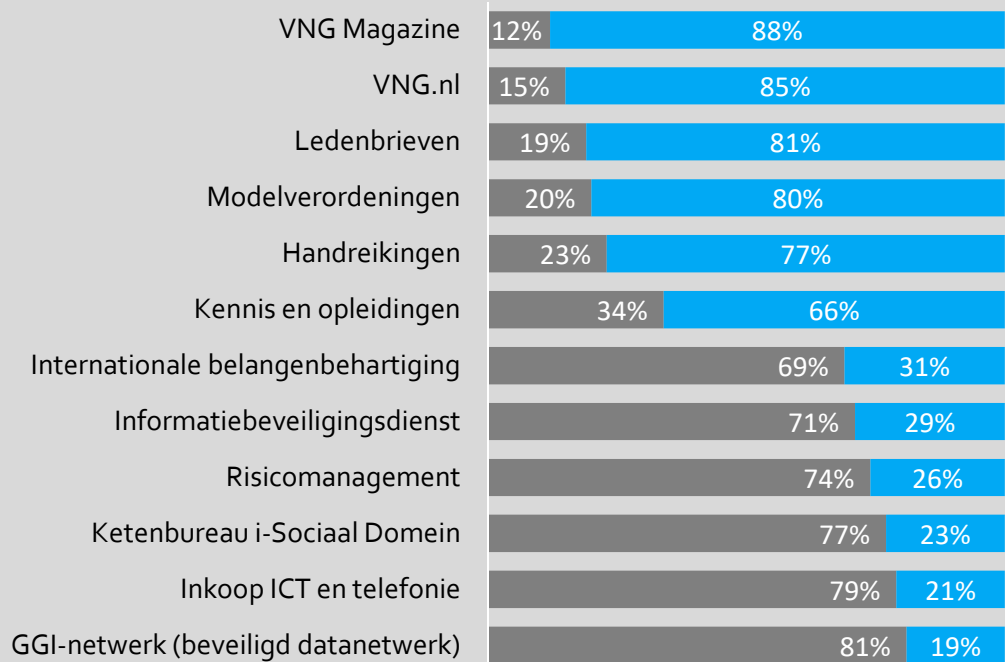
Bekendheid met en waardering van VNG producten en diensten

De modelverordeningen en handreikingen worden het meest gewaardeerd

Bekendheid met producten en diensten

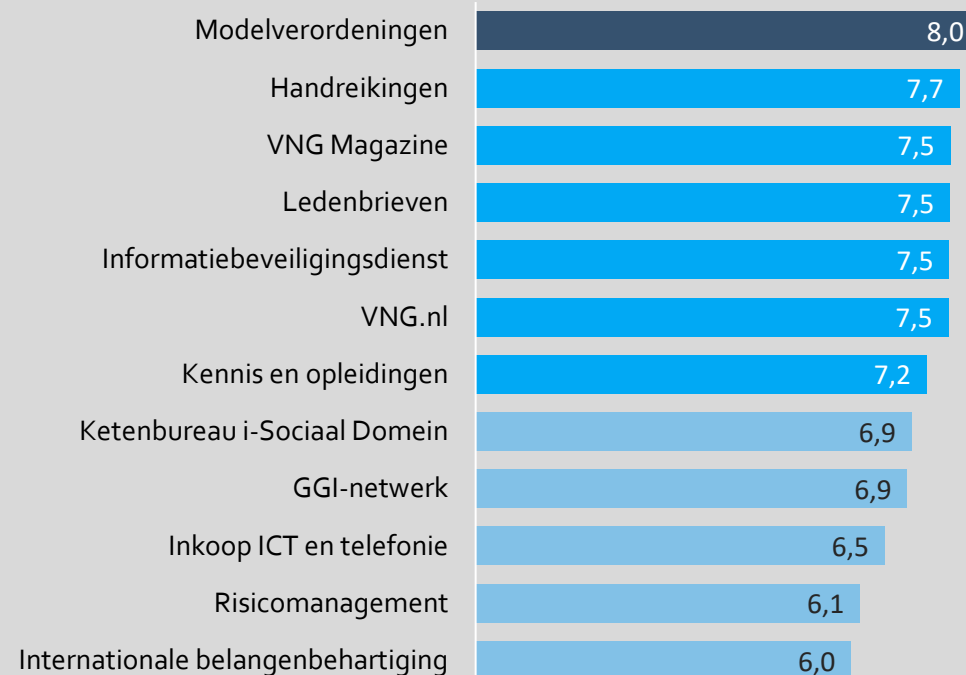
(% van de respondenten)

■ niet bekend ■ bekend



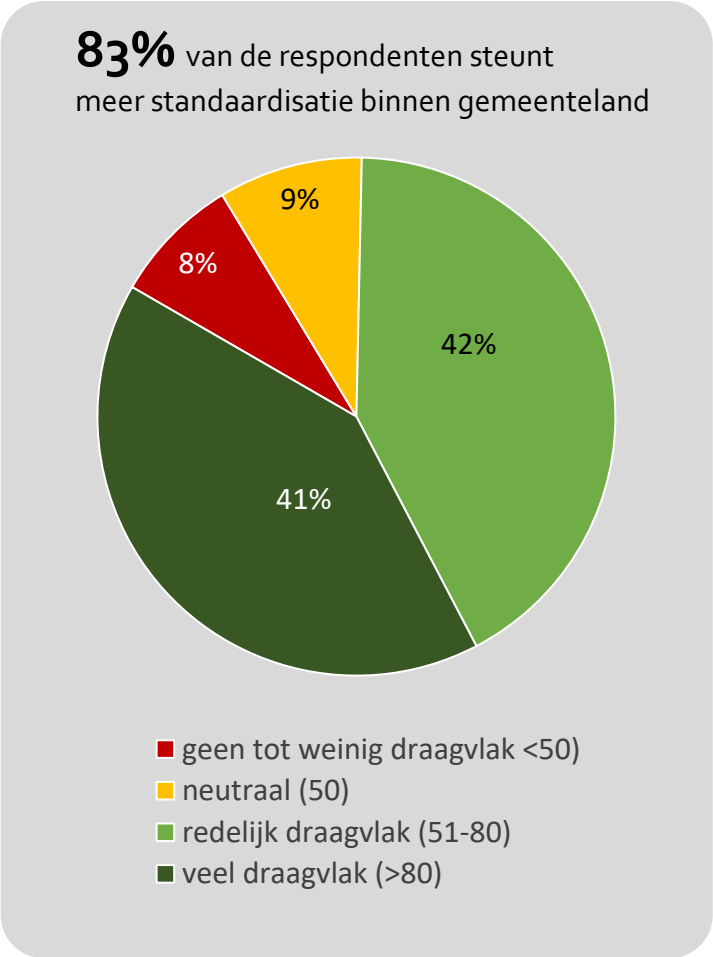
Waardering producten en diensten

(rapportcijfer)



Draagvlak voor standaardisatie in gemeenteland

De achterban staat achter meer standaardisatie binnen gemeenteland, vooral als het gaat om ondersteuning en consistentie in beleid en uitvoering en gezamenlijke systemen



Men wenst of ziet kansen voor standaardisatie op de volgende vlakken:

Ondersteuning en consistentie in beleid en uitvoering	
25%	Modelverordeningen en gemeenschappelijke en lokale uitvoeringsregelingen en beleid: marktverordeningen, handreikingen, procedures, protocollen en toetsings- kwaliteitskaders voor o.a. omgevingswet, VTH, Wmo, sociaal domein, inclusie, armoede, asiel, WOO, APV, innen belastingen, vuurwerkverbod, gebiedsverboden
9%	Documenten: aanvraagformulieren, formats, brieven, contracten, voorwaarden, verwerkersovereenkomsten
5%	Dienstverlening: standaard producten van gemeenten
1%	Ondersteuning richting gemeenteraad: moties, amendementen, raadsvoorstellen
Informatiesystemen, -voorziening, -opslag en -deling	
21%	ICT: gemeentelijke websites, automatisering, digitalisering, software, systemen, applicaties (voor primaire processen, wettelijke taken, dienstverlening)
7%	Informatievoorziening: systemen voor kennis- en gegevensuitwisseling, documentmanagement, archivering.
4%	Zaak-, raads- en bestuursinformatiesysteem
3%	Cybersecurity / digitale (data) veiligheid / beleid AI
Bedrijfsvoering en backoffice	
5%	(Gezamenlijke) inkoop en aanbestedingen (o.a. ICT, RIS, BIS, SIS)
4%	HR: arbeidscontracten- en voorwaarden, functiewaardering, gedragscodes, werving, thuiswerkbeleid, vergoedingen
4%	Financieel: boekhouding, begroting(svoorschriften), subsidiestromen, rekeningschema, accountantscontrole, planning & control, risico- en fraudemanagement
4%	Bedrijfsvoering algemeen: interne processen en backoffice zaken
5%	Alles / veel / alle zaken die hetzelfde zijn voor gemeenten / zaken die regionaal opgepakt moeten worden
3%	Overig: systeem regionale werkcentra, handvest terugwinnen vertrouwen, inventarisatie biodiversiteit, huisstijl, invullijsten vluchtelingen, standaard referendum, besturing GGD, veiligheidsregio, leerlijnen voor raadsleden, cursussen

45% van de achterban heeft geen suggestie gegeven



Er is zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau breed draagvlak voor meer standaardisatie

De VNG ontwikkelt standaardproducten, zoals formats voor contracten of software. In welke mate steunt u het, als er door de VNG meer wordt ingezet op standaardisatie binnen gemeenteland? (schaal 0-100)

